

Bagardargarna i Helsingfors

– trevlig samvaro och bra tal

Finlands Bageriförbunds 125:e årsmöte och sommarkvällen, Bagardargarna, hölls i augusti i Helsingfors med nästan 500 deltagare, där bageribranschen samlades för att tillbringa en helg tillsammans med sina familjer och samarbetspartners. Helgen kulminerade i en galamiddag på Hotel Hilton Fiskartorpet, där man under kvällen underhölls av den skicklige mentalisten Viljo Haapamäki och ett fantastiskt framträdande av dansgruppen StepUp, som firade Bageriförbundets 125-åriga historia. Olli Kuhta, tidigare VD för förbundet, höll ett minnesvärt tal där han bland annat berättade om förbundets och ”hela bageribranschens” välstånd genom Leipuriens Tukkus aktieaffärer i slutet av 1980-talet.

På bageriförbundets årsmöte höll Anttu Rautio*, som varit ordförande för förbundet sedan början av året, sitt första årsmötestal och Ari Akseli, direktör för Kesko Abp:s dagligvaruhandel och ordförande för Dagligvaruhandelsförbundet höll årsmötets huvudanförande. Akseli sade att temat för hans tal var *”När handelen och bagaren skakar hand blir vi varken arbetslösa eller utan bröd”*.

Akseli nämnde också likheten mellan Keskos och K-köpmannaförbundets gemensamma evenemang och bageridagarna och deras gemenskapsanda. Båda samlar företagare för att tillbringa tid tillsammans. Akseli konstaterade att de grundläggande affärsprinciperna för detaljhandeln och bagerierna också på många sätt är likartade. Enligt Akseli är ”det viktigaste i vår butik att vi säljer mer av det som finns på hyllan än av det som inte finns”. Han kallade detta uttalande, som roade publiken, för en slags gyllene regel. En annan av hans ”gyllene regler” handlade om den ökande byråkratin och den svaga ekonomiska tillväxten i Finland. Akseli påpekade att den senaste gången Finland upplevde verklig ekonomisk tillväxt var 2008. Enligt Akseli är det allmänt känt att mer byråkrati inte skapar ekonomisk tillväxt, men trots detta ökar byråkratin ständigt både i Finland och i EU. Och till skillnad från många andra EU-länder följer Finland noggrant de byråkratiska reglerna.

Det är lätt att hålla med om många av de punkter som Akseli tar upp i sitt anförande. Men när det gäller det faktum att *det säljs mer av de produkter som finns på hyllorna än de som inte gör det*, måste man säga att de olika aktörerna inom dagligvaruhandeln, till exempel Keskos köpmän, naturligtvis har makten att bestämma vilka företags produkter som hamnar på hyllorna och vilkas som inte gör det. Konkurrensen om hyllplatserna är hård. De olika aktörerna inom dagligvaruhandeln är som kejsarna som satt på läktaren vid forna tiders gladiatorstrider och hade makten att bestämma vilken kämpe som skulle få tummen upp och vilken som skulle få tummen ner. Det är klart att det inte finns plats för alla i butiken, i synnerhet som många handlare föredrar importerade produkter framför små och medelstora företags inhemska

och lokala produkter. Bageriprodukter skickas till Finland från hela världen, medan lokala bagerier i närheten av butiken försöker sälja sina produkter från den egna butiken. Jag har ofta sagt att bröddavdelningen är nästan det enda stället i butiken där livsmedelsbutikerna kan skilja sig från sina konkurrenter. Men det är synd att så många butiker använder importerade bageriprodukter i stället för lokala produkter som ett sätt att ”särskilja sig” när de är så billiga. Det är också katastrofalt för den

rika finländska brödkulturen.

Det är också lätt att instämma i Akselis hänvisning i sitt tal till den ständigt ökande byråkratin och försöken att bekämpa löjliga lagförslag. Akseli påpekade med rätta att hur ”löjligt” ett lagförslag än må vara måste man som ”ödmjuk tjänsteman” utgå från att kommentarerna till ett lagförslag måste vara sådana att de inte kränker någon. Akselis användning av begreppet ”ödmjuk tjänsteman**” är en bra beskrivning av finländarnas ödmjuka inställning till politikerna och tjänstemäns agerande och även till de mest huvudlösa förslag som de lägger fram, som till exempel förslaget under corona tiden om att begränsa butikernas öppettider, som Akseli nämner som ett exempel. Det skulle endast ha lett till att fler människor skulle ha befunnit sig i butiken samtidigt under kortare öppettider. Om något skulle det ha gynnat spridningen av coronan.

Varför ökar då byråkratin och bestämmelserna blir strängare när det ständigt talas om att minska dem? Enligt min uppfattning beror det på att alla människor vill lyckas och vara bra på sina jobb, såväl politiker som enskilda tjänstemän. Genom att hitta på och föreslå annorlunda regler eller genom att strikt följa de regler, förordningar och riktlinjer som finns kan enskilda politiker och tjänstemän uppleva stunder av framgång i sitt eget arbete. Där det finns makt, även om den bara är liten, måste den utövas, och om inte på annat sätt, åtminstone genom att noggrant följa reglerna. Men gemensamt för nya regler och regelförslag är att de i regel aldrig är till nackdel för den som föreslagit regeln i fråga eller för de tjänstemän som noggrant tillämpar regeln.

Mika Väyrynen

*Läs mer om årsmötet och de tal som hölls där på sidorna 10-13 i denna tidning.

**Jag har ofta sagt att finländarna ”lärde sig” att vara ödmjuka tjänstemän under Finlands mer än 100 år långa ryska styre. Denna tid och de erfarenheter som den förde med sig har förts vidare i vårt samhälle från generation till generation.